

PERCEPCIJA USTAVNOG SUDA U JAVNOSTI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Percepcija Ustavnog suda u javnosti

Oktobar 2024

Anketu o percepciji u javnosti sproveo je UBO Consulting, uz podršku projekta „Podrška Ustavnom sudu u primeni i širenju evropskih standarda ljudskih prava“. UBO Consulting je takođe bio odgovoran za obradu, analizu i interpretaciju podataka ankete.

Sadržaj

Ključni nalazi	6
<i>Znanje o Ustavnom sudu</i>	6
<i>Informacije o Ustavnom sudu</i>	6
<i>Korišćenje usluga Ustavnog suda</i>	7
<i>Zadovoljstvo uslugama Ustavnog suda</i>	7
<i>Za one koji nisu upoznati sa Ustavnim sudom</i>	8
Uvod.....	9
Metodologija.....	9
Rezultati studije	10
Demografija.....	10
Odeljak 1: Znanje o Ustavnom sudu	11
Odeljak 2: Informacije o Ustavnom sudu.....	11
Odeljak 3: Korišćenje usluga Ustavnog suda	15
Odeljak 4: Detalji o zahtevu	15
Odeljak 5: Zadovoljstvo uslugama Ustavnog suda.....	18
Odeljak 6: Za one koji ne poznaju Ustavni sud	24
Zaključak	28

Slike

Slika 1. Da li ste čuli za Ustavni sud na Kosovu? (n=1341)	11
Slika 2. Da li ste čuli za Ustavni sud na Kosovu? *Podela po polovima	11
Slika 6. Kako vi razumete mandat i funkcije Ustavnog suda? (n=1183)	13
Slika 7. Koliko je po vašem mišljenju Ustavni sud važan u zaštiti prava građana? (n=1183)	14
Slika 8. Koliko je po vašem mišljenju Ustavni sud važan u zaštiti prava građana? *Etnička podela	14
Slika 9. Da li ste ikada podneli zahtev Ustavnom sudu? (n=1183)	15
Slika 10. Koju vrstu slučaja ste podneli Ustavnom sudu? (n=47)	15
Slika 11. Koje godine ste predali zahtev? (n=47)	16
Slika 12. Kako ste podneli zahtev? (n=47)	16
Slika 13. Kakva je bila odluka Ustavnog suda o vašem slučaju? (n=47)	17
Slika 14. Da li ste podneli zahtev kao pojedinac ili u ime državne organizacije? (n=47)	17
Slika 15. Da li vas je zastupao advokat? (n=47)	17
Slika 16. Da li vas je zastupao advokat? *Etnička podela	18
Slika 17. Koji su glavni izvori na koje se oslanjate da biste bili informisani o odlukama Ustavnog suda? (n=1183)	18
Slika 18. Koliko ste sigurni u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog suda? (n=1183)	19
Slika 19. Koliko ste sigurni u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog suda? *Etnička podela	19
Slika 20. Odluke Ustavnog suda su pravične i pravedne? (n=1183)	20
Slika 21. Odluke Ustavnog suda su pravične i pravedne? *Etnička podela	20
Slika 22. Da li smatrate da su odluke Ustavnog suda razumljive/jasne? (n=1183)	21
Slika 23. Da li smatrate da su odluke Ustavnog suda razumljive/jasne? *Etnička podela	21
Slika 24. Kako ocenjujete brzinu rešavanja slučajeva od strane Ustavnog suda? (n=1183)	22
Slika 25. Kako biste ocenili transparentnost Ustavnog suda? (n=1183)	22
Slika 26. Kako biste ocenili transparentnost Ustavnog suda? *Etnička podela	23
Slika 27. Koliko efikasno Ustavni sud, po Vašem mišljenju, saopštava javnosti svoje odluke i aktivnosti? (n=1183)	23
Slika 28. Kako se, po Vašem mišljenju, promenio rad Suda u poslednjih pet godina? (n=1183)	24
Slika 29. Kako se, po Vašem mišljenju, promenio rad Suda u poslednjih pet godina? *Podela po polovima	24
Slika 30. Kako generalno pronalazite informacije o državnim institucijama? (n=158)	25
Slika 31. Kako biste radije dobijali informacije o Ustavnom sudu? (n=158)	25
Slika 32. Šta mislite koliko je važno imati Ustavni sud na Kosovu? (n=158)	26
Slika 33. Šta mislite koliko je važno imati Ustavni sud na Kosovu? *Etnička podela	26
Slika 34. Koliko je verovatno da ćete tražiti informacije o Ustavnom sudu nakon popunjavanja ove ankete? (n=158)	27
Slika 35. Koju vrstu informacija o Ustavnom sudu biste smatrali najkorisnijom? (n=158)	27
Slika 36. Da li biste bili zainteresovani da prisustvujete informativnim sesijama ili radionicama o Ustavnom sudu? (n=158)	27
Slika 37. Da li biste bili zainteresovani da prisustvujete informativnim sesijama ili radionicama o Ustavnom sudu? *Podela po godinama	28

Izvršni sažetak

Projekat „Istraživanje zadovoljstva Ustavnim sudom“, podržan od strane Saveta Evrope (SE) i koji sprovodi UBO Consulting, imao je za cilj da proceni i izmeri svest javnosti, percepcije i iskustva u vezi sa Ustavnim sudom Kosova. Sprovedena kroz kvantitativni pristup, ova studija je prikupila odgovore reprezentativnog uzorka od 1.341 pojedinca širom Kosova, pružajući vredan uvid u stavove javnosti prema Ustavnom sudu.

Kao što je detaljno razrađeno u onome što sledi u ovom izveštaju, većina od 1.341 ispitanih pojedinaca širom Kosova, naime, 68% su albanske nacionalnosti, zatim 16% srpske nacionalnosti i 16% koji spadaju u kategoriju „ostali“, što odražava različite etničke zastupljenosti. Pored toga, neznatna većina ispitanika, odnosno 55% njih, živi u urbanim sredinama, dok 45% živi u ruralnim područjima, što ukazuje na prilično ujednačenu distribuciju između gradskog i ruralnog stanovništva. Što se tiče starosti, najveća starosna grupa je 25-34 (29%), zatim 35-44 (25%) i 18-24 (18%), dok su starije starosne grupe 45-54 (16%) i 55+ (13%) manje zastupljene, što ukazuje da je većina ispitanika mlađe ili srednje životne dobi. Što se tiče stepena obrazovanja, 9% ispitanika ima osnovno obrazovanje, 5% niže srednje, 30% ima više srednje obrazovanje, 32% ima fakultetsku diplomu, 12% ima postdiplomske/master diplome, dok samo 1% ima doktorat. Što se tiče informisanosti, kao i samoprocene razumevanja Ustavnog suda, prema prikupljenim podacima, 88% ispitanika je čulo za Ustavni sud, dok 12% nije. Dok u smislu samoprocene o njihovom razumevanju uloge i funkcije Ustavnog suda, ukupno 59% ispitanika ocenjuje svoje razumevanje kao „veoma dobro“ (29%) ili „dobro“ (30%), dok 33% ocenjuje svoje razumevanje kao „prosečno“, sa manjim procentom koji ga ocenjuje kao „loše“ (6%) i „veoma loše“ (2%).

Nalazi ističu generalno pozitivnu percepciju uloge i funkcija Ustavnog suda. Većina ispitanika je izrazila ubeđenje da razumeju odgovornosti Suda, pri čemu se značajna većina izjasnila u podršku ključne uloge Suda u zaštiti prava građana. Većina ispitanika takođe pokazuje visok nivo poverenja u nezavisnost i nepristrasnost Suda. Kao što je detaljnije navedeno u nastavku, ispitanici su, između ostalog, pitani o njihovom poverenju u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog suda, ali i o njihovoj percepciji o pravičnosti odluka Ustavnog suda, brzini kojom Ustavni sud rešava slučaj, transparentnosti, efektivnosti njegove komunikacije, jasnoći odluka, kao i kvalitetu radnog učinka Suda u poslednjih 5 (pet) godina.

U pogledu *nezavisnosti i nepristrasnosti* Ustavnog suda, ukupno 76% ispitanika izražava poverenje u Ustavni sud, sa 18% koji imaju „izuzetno poverenje“, 24% koji su „veoma sigurni“ i 34% gaje „umereno poverenje“. Na donjoj granici poverenja je 13% ispitanika i koji se izjašnjavaju da imaju „malo poverenja“, dok 6% „uopšte nema poverenja“ u tom pogledu. S druge strane, 5% ispitanika se izjasnilo da ne zna ili odbija/radije ne odgovara.

U pogledu percepcije *pravičnosti i pravednosti* odluka Ustavnog suda, ukupno 55% ispitanika afirmativno ocenjuje odluke Suda kao pravične i pravedne, pri čemu se 21% „potpuno slaže“ i 34% „slaže“. U međuvremenu, četvrtina ispitanika, odnosno 25% od njih, ostaje neutralna u tom pogledu. Neslaganje sa time da su odluke Suda pravične je relativno niže, sa 14% ispitanika koji negativno gledaju na odluke Ustavnog suda, sa 8%, koji se „ne slaže“ i 6% koji „u potpunosti se ne slaže“ da su odluke pravične i pravedne. S druge strane, 6% ispitanika se izjasnilo da ne zna ili odbija/radije ne odgovara.

Što se tiče *brzine* kojom Ustavni sud rešava slučajeve, ukupno 47% ispitanika pozitivno gleda na rešavanje slučajeva u Sudu, dok je 34% ispitanika ostalo neutralno. S druge strane, 20% ispitanika je nezadovoljno brzinom Suda u rešavanju slučajeva, dok 16% smatra brzinu „nezadovoljavajućom“, a 4% „veoma nezadovoljavajućom“.

U pogledu *transparentnosti* Ustavnog suda, ukupno 39% ispitanika pozitivno gleda na transparentnost Suda, a 38% ispitanika ostaje neutralna u ovom kontekstu. S druge strane samo 15% ispitanika negativno percipira transparentnost Suda, a 10% ga ocenjuje kao „nisku“, a 5% kao „veoma nisku“. S druge strane, 8% ispitanika se izjasnilo da ne zna ili odbija/radije ne odgovara.

U pogledu *efikasnosti komunikacije* Ustavnog suda sa javnošću, zapaženih 89% ispitanika smatra da Sud efikasno saopštava svoje odluke i aktivnosti, a 12% ga ocenjuje kao „izuzetno efikasan“, 30% kao „veoma efikasan“ i 47 % kao „umereno efikasan“. Međutim, 8% ispitanika smatra ovu komunikaciju „malo efikasnom“, a 2% smatra da „uopšte nije efikasna“.

U pogledu *jasnoće* odluka Ustavnog suda, ukupno 61% ispitanika smatra da su odluke razumljive i jasne, a drugih 23% se izjasnilo da ne zna odgovor. S druge strane, 16% ispitanika smatra da su odluke Ustavnog suda nejasne.

Na kraju, što se tiče radnog učinka Ustavnog suda u poslednjih 5 (pet) godina, podaci otkrivaju da 35% ispitanika ocenjuje da je rad Suda poboljšao, a isti procenat, odnosno 35%, koji ocenjuju da je rad Suda nastavljen na isti način. S druge strane, 22% ispitanika je izjavilo da ne zna odgovor ili da radije ne bi da odgovara. Samo 8% ispitanika smatra da se rad Suda pogoršao.

Ključni nalazi prikupljeni iz ove ankete su navedeni u nastavku:

Ključni nalazi

Znanje o Ustavnom sudu

- Značajnih 88% ispitanika (1.183 od 1.341), čulo je za Ustavni sud na Kosovu, što odražava široku svest o toj instituciji.
- Postoji jasan rodni jaz u svesti, sa 93% muških ispitanika koji su izjavili da su čuli za Ustavni sud, u poređenju sa 84% žena. Ovo ukazuje da su žene nešto manje upoznate sa Sudom, pri čemu je 16% žena navelo da nije čulo za Sud.
- Ispitanici su morali da ocene svoje razumevanje o ulozi i funkciji Ustavnog suda. Ukupno 59% ispitanika ocenjuje svoje razumevanje ili kao „veoma dobro“ (29%) ili „dobro“ (30%), što ukazuje da većina ocenjuje da razume odgovornosti Suda. Daljnjih 33% ocenjuje svoje razumevanje kao „prosečno“, što sugeriše znanje, ali ne i duboko znanje. Manji procenti za „slabo“ (6%) i „veoma slabo“ (2%) odražavaju manjinu sa ograničenim razumevanjem uloge Suda.

Informacije o Ustavnom sudu

- Televizija je najdominantniji izvor informacija o Ustavnom sudu, sa 84% ispitanika koji su izjavili da dobijaju vesti iz ovog medija. Internet (56%) i društveni mediji (52%) su takođe važni izvori informacija, što odražava pomak ka digitalnim platformama za javni angažman.
- 70% ispitanika tačno identifikuje ulogu Suda u razmatranju zakona kako bi se obezbedilo poštovanje Ustava, dok 66% priznaje njegovu ulogu u zaštiti Ustava. Međutim, postoji ograničeno znanje drugih ključnih funkcija Suda, kao što su zaštita prava pojedinca (41%) i razmatranje ustavnih amandmana (36%).
- Ispitanici albanske zajednice smatraju da je Sud važan, pri čemu je 49% ocenilo njegovu ulogu kao „izuzetno važnu“, a 37% kao „veoma važnu“. S druge strane, ispitanici srpske zajednice pokazuju mešovitu perspektivu, pri čemu samo 16% to ocenjuje kao „izuzetno važno“, dok zapaženih 30% smatra da je „malo važno“ ili „uopšte nije važno“.

- Televizija je dominantan izvor informacija za 66% ispitanika o odlukama Ustavnog suda, zatim internet (47%) i društveni mediji (43%). Značajno je da se 40% takođe oslanja na veb stranicu Suda da bi bili informisani, pokazujući važnost kako tradicionalnih, tako i digitalnih kanala u širenju informacija.

Korišćenje usluga Ustavnog suda

- Većina ispitanika (96%) nikada nije podnela zahtev Ustavnom sudu.
- Među 47 ispitanika koji su podneli slučajeve, najčešće su podneti građanski (23%) i krivični predmeti (22%).
- Od 47 podnetih slučajeva, 38% je rezultiralo odlukama u potpunosti u korist podnosioca zahteva, dok je 17% dobilo presude delimično u njihovu korist. 23% slučajeva nije odlučeno u korist podnosioca zahteva, a 22% je odbijeno kao neprihvatljivi.
- Od 47 ispitanika, 44% je podnelo zahteve 2020. godine ili kasnije, što pokazuje nedavni porast slučajeva, dok je 26% podnelo zahtev u periodu od 2015. do 2019. godine. Samo 3% ih je podnelo zahtev od 2009. do 2014. godine, a 27% nije bilo sigurno u datum podnošenja.

Zadovoljstvo uslugama Ustavnog suda

- Ukupno 76% ispitanika je izrazilo poverenje u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog Suda, pri čemu je 18% „izuzetno sigurno“, 24% „veoma sigurno“ i 34% kao „umereno sigurno“ u tom poverenju. S druge strane, 13% ispitanika je „malo sigurno“, a 6% „uopšte nije sigurno“ u tom pogledu.
- Ukupno 55% ispitanika afirmativno ocenjuje odluke Suda kao pravične i pravedne, pri čemu se 21% „u potpunosti slaže“ i 34% se „slaže“ u tom pogledu. U međuvremenu, četvrtina ispitanika (25%) ostaje neutralna povodom ovog pitanja. Neslaganje je relativno niže, sa 8% koji se „ne slažu“ i 6% „u potpunosti se ne slažu“ da su odluke pravične i pravedne, ukupno 14% koji negativno gledaju na odluke.
- Većina ispitanika, odnosno 61%, smatra da su odluke Suda razumljive i jasne, što pokazuje značajan nivo transparentnosti u javnosti. Međutim, 16% ispitanika smatra da su odluke nejasne, ukazujući na oblast u kojoj bi Sud mogao poboljšati komunikaciju ili jasnoću sa kojom artikuliše svoje presude.
- Sve u svemu, 47% ispitanika je pozitivno gledalo na rešavanje slučajeva u Sudu, sa 10% koji su je ocenili kao „veoma zadovoljavajuće“, a 37% kao „zadovoljavajuće“, dok je 34% ostalo neutralno. Sa druge strane, 20% ispitanika je nezadovoljno, 16% smatra brzinu „nezadovoljavajućom“, a 4% „veoma nezadovoljavajućom“.
- Ukupno 39% ispitanika pozitivno gleda na transparentnost Suda, 10% je ocenilo kao „veoma visoku“, a 29% kao „visoku“. Međutim, najveća pojedinačna grupa ispitanika, odnosno 38%, ostaje neutralna. Sa manje pozitivne strane, 15% ispitanika negativno percipira transparentnost Suda, a 10% je ocenilo kao „nisku“, i 5% kao „veoma nisku“.
- Podaci ankete o efikasnosti komunikacije Ustavnog suda sa javnošću uglavnom odražavaju pozitivne ocene. Značajnih 42% ispitanika veruje da Sud efikasno saopštava svoje odluke i aktivnosti, a 12% ocenjuje kao „izuzetno efikasno“, 30% kao „veoma efikasno“ i 47%, ocenjuje kao „umereno efikasno“. Međutim, mala, ali značajna manjina, izražava manje zadovoljstvo, gde 8% smatra da je komunikacija „malo efikasna“, a 2% smatra da „uopšte nije efikasna“.
- Podaci otkrivaju da je javno mnjenje o radnom učinku Ustavnog suda u poslednjih pet (5) godina prilično izbalansirano između percepcije poboljšanja i stabilnosti. Konkretno, 35% ispitanika veruje da je radni učinak Suda poboljšao, što bi moglo da odražava pozitivne promene u njegovim procesima, odlukama ili javnom kontaktu tokom ovog perioda. U međuvremenu, isti procenat, odnosno 35% smatra da je rad Suda ostao nepromenjen. S druge strane, samo 8% ispitanika smatra da se radni učinak Suda pogoršao.

Za one koji nisu upoznati sa Ustavnim sudom

- Televizija je primarni izvor informacija o državnim institucijama za 71% ispitanika. Društveni mediji pomno prate, a 49% javnosti ih koristi da bi bili informisani. Pored toga, 33% koristi internet (isključujući društvene medije), a 29% prikuplja informacije kroz razgovore sa porodicom i prijateljima.
- Javno mišljenje o važnosti postojanja Ustavnog suda na Kosovu je uglavnom pozitivno. Ukupno 58% ispitanika to smatra ili „izuzetno važnim“ (27%) ili „veoma važnim“ (31%). Podela po etničkim grupama otkriva značajne razlike: 58% ispitanika Albanaca smatra Sud ili „izuzetno“ ili „veoma važnim“, dok ga samo 10% ispitanika srpske zajednice smatra „veoma važnim“.
- Interesovanje za prisustvovanje informativnim sesijama ili radionicama o Ustavnom sudu značajno opada sa godinama. Među najmlađim ispitanicima (18-24 godine) 31% je zainteresovano da prisustvuje, dok 35% nije. Među ispitanicima starijim od 55 godina, samo 11% je zainteresovano, dok 79% ne izražava interesovanje da prisustvuje takvim sednicama, naglašavajući generacijsku podelu u angažovanju na aktivnostima Suda.

Uvod

Ustavni sud Kosova je osnovna institucija koja obezbeđuje zaštitu ustavnih prava i pravosudnog integriteta u zemlji. Da bi se ukazalo na percepciju javnosti o ovom ključnom telu, sprovedena je temeljna anketa koja je imala za cilj širok demografski presek. Svrha ankete je bila da se proceni opšta svest, razumevanje i poverenje u Ustavni sud, istražujući kako različite grupe stanovništva vide njegovu ulogu, funkcije i učinak.

Ovaj izveštaj iznosi rezultate ankete, pružajući uvid u percepciji i svesti javnosti o Sudu, način na koji dobija informacije o svojim aktivnostima i značaj koji se pripisuje njegovom postojanju. Ispituje poverenje javnosti u nepristrasnost i delotvornost Suda, istražuje poželjne metode komunikacije između Suda i građana i ističe kako različite demografske grupe, uključujući etničke i rodne razlike, vide rad Suda. Osim toga, izveštaj takođe analizira ocene ispitanika koji su imali interakciju sa Sudom, bilo podnošenjem slučajeva ili prateći njegove odluke, i na interes šire javnosti da sazna više o njegovim funkcijama.

Ovde predstavljeni nalazi ne samo da odražavaju trenutno stanje javnog mnjenja o Ustavnom sudu, već takođe pružaju putokaz za poboljšanje njegovog angažovanja i komunikacije sa građanima Kosova. Izveštaj ima za cilj da informiše napore da se ojača uloga Suda u sudskom okruženju i poboljša njegova transparentnost, pristupačnost i efikasnost identifikacijom ključnih prepreka u razumevanju i poverenju javnosti u vezi uloge i funkcija Suda.

Metodologija

UBO Consulting je koristio kvantitativni istraživački pristup za prikupljanje podataka za ovu studiju, uključujući uzorak od 1.341 ispitanika. Primarni metod prikupljanja podataka je bilo Lično intervjuisanje uz pomoć kompjutera (CAPI), koji obezbeđuje i efikasnost i tačnost minimiziranjem nesporazuma tokom intervjua. Da bi se dodatno osigurala pouzdanost podataka, obavljeni su intervjui za naknadnu proveru sa najmanje 30% ispitanika.

Upitnik, koji je finalizirao tim Saveta Evrope i Ustavnog suda, uključivao je pitanja zatvorenog i otvorenog tipa. Pažljivo je preveden na albanski i srpski jezik, koristeći metodu povratnog prevoda da bi se održala konceptualna i kulturološka tačnost. Tim obučenih istraživača i anketara je obezbedio visok kvalitet prikupljanja podataka tokom celog procesa.

Podaci su analizirani pomoću SPSS softvera, pri čemu je tim za validaciju rigorozno proveravao greške, nedoslednosti ili informacije koje nedostaju. Unakrsne tabele su sprovedene da bi se istražili odnosi između varijabli i identifikovali ključni obrasci unutar skupa podataka.

Rezultati studije

Ovaj odeljak predstavlja nalaze iz ankete osmišljene da proceni znanje javnosti, percepcije i iskustva sa Ustavnim sudom Republike Kosovo. Anketa je imala za cilj da prikupi uvid u svest i percepciju opšte javnosti o ulozi Suda, izvorima informacija, poverenju u njegov rad i zadovoljstvu korisnika. Odgovori su prikupljeni od različitih grupa učesnika, sa naglaskom na obezbeđivanju anonimnosti. Rezultati pružaju informacije o tome kako javnost percipira i koristi Sud, nudeći osnovu za buduće inicijative za poboljšanje javnog angažmana i razumevanja.

Demografija

Pol: Anketa je pošteno izbalansirana, sa 48% muškaraca i 52% žena, što ukazuje na dobru zastupljenost oba pola.

Starost: Najveća starosna grupa je 25-34 (29%), zatim 35-44 (25%) i 18-24 (18%). Starije starosne grupe 45-54 (16%) i 55+ (13%) su manje zastupljene, što ukazuje da je većina ispitanika mlađe ili srednje životne dobi.

Jezik koji se govori kod kuće: Većina ispitanika govori albanski (74%), a zatim srpski (16%). Manji procenat govori turski (3%) i druge jezike (6%).

Nivo obrazovanja: Najveća grupa ispitanika ima fakultetsku diplomu (32%), a slede oni sa višim srednjim obrazovanjem (30%). Značajan deo ima postdiplomske/master diplome (12%), dok samo 1% ima doktorat. Niži nivoi obrazovanja, kao što su osnovno obrazovanje (9%) i niže srednje obrazovanje (5%) su manje uobičajeni.

Zaposlenje: 40% ispitanika je zaposleno sa punim radnim vremenom, a 7% je zaposleno sa pola radnog vremena. Zatim, 16% je nezaposleno i traži posao, dok je 12% domaćica. Manji deo je samozaposlen sa punim radnim vremenom (6%) i sa nepunim radnim vremenom (2%).

Prihodi: Značajnih 28% ispitanika nije ostvarilo nikakav prihod u poslednja tri meseca, dok je većina zarađivala između 151 i 600 evra (48%). Samo 5% je prijavilo da zarađuje više od 900 evra, što ukazuje da većina ispitanika spada u niži prihodovni razred.

Etnička pozadina: Većina ispitanika (68%) su albanske nacionalnosti, a zatim Srbi (16%). Drugih 16% spada u kategoriju „Drugi“, što odražava raznolikost etničku zastupljenost.

Mesto stanovanja: Neznatna većina ispitanika (55%) živi u urbanim sredinama, dok 45% živi u ruralnim područjima, što ukazuje na prilično ujednačenu distribuciju između urbanog i ruralnog stanovništva.

Odeljak 1: Znanje o Ustavnom sudu

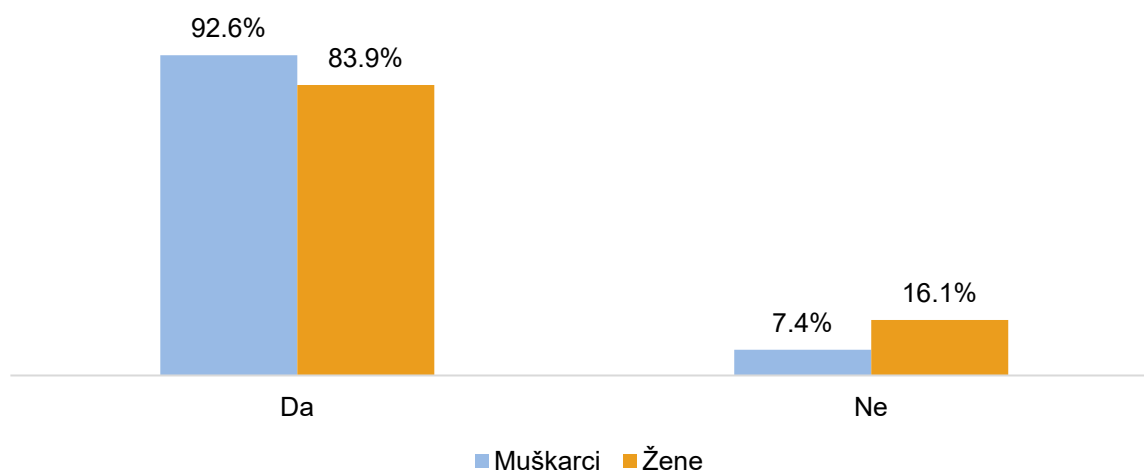
Ovaj odeljak ocenjuje opštu svest ispitanika o Ustavnom sudu na Kosovu. U odeljku se nastoji utvrditi da li je ispitanik čuo za instituciju.

Prema podacima, 88% ispitanika, odnosno 1.183 od 1.341, čulo je za Ustavni sud na Kosovu, dok 12 % nije. Ovo ukazuje na visok nivo svesti o Ustavnom sudu među ispitanim stanovništvom. Sve u svemu, ovo pokazuje da većina ljudi na Kosovu zna o postojanju Ustavnog suda.

Slika 1. Da li ste čuli za Ustavni sud na Kosovu? (n=1341)

Među muškim ispitanicima, visok procenat, 93%, navodi da je čuo za Sud, što ukazuje na jaku svest u ovoj grupi. Nasuprot tome, 84% ispitanica je svesno Suda, pokazujući nešto niži nivo svesti u odnosu na muške ispitanike. Shodno tome, 16% žena navodi da nije čulo za Ustavni sud.

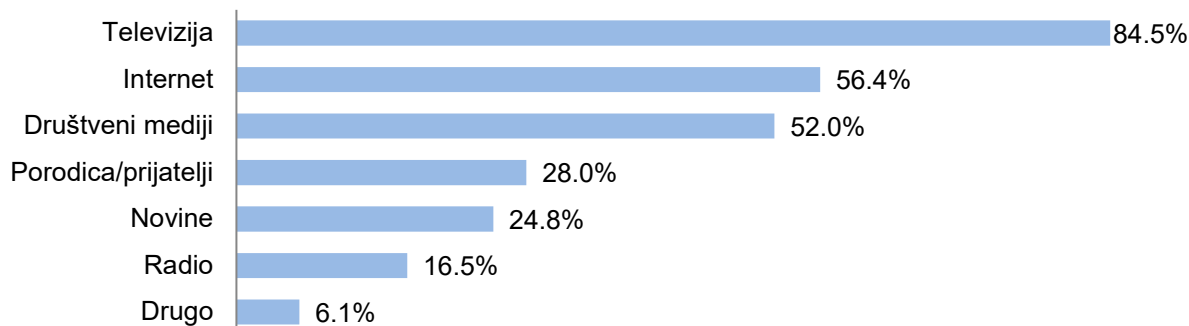

Slika 2. Da li ste čuli za Ustavni sud na Kosovu? *Podela po polovima

Odeljak 2: Informacije o Ustavnom sudu

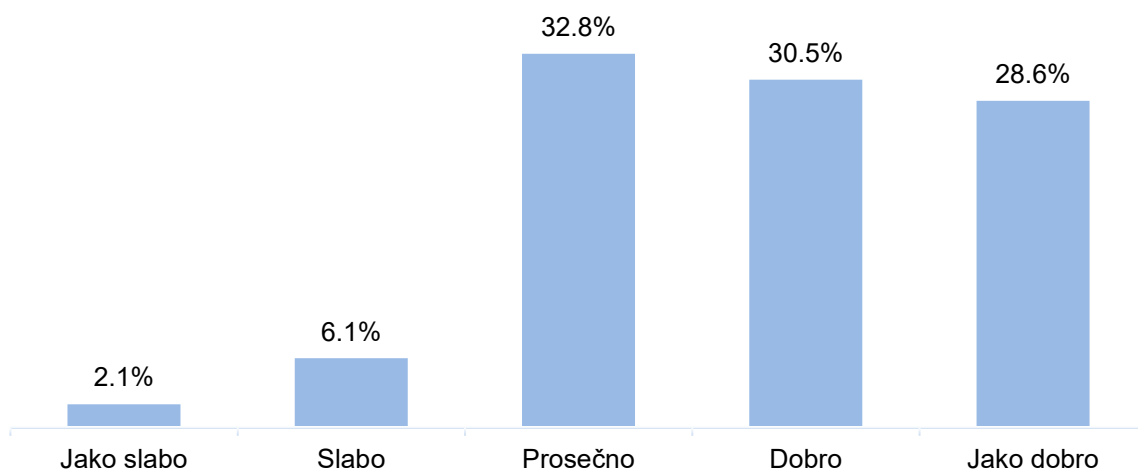
Ovaj odeljak ankete se fokusira na procenu javne svesti i percepcije o Ustavnom sudu među ispitanicima koji su upoznati sa njim. Odeljak istražuje izvore iz kojih su ispitanici dobijali informacije o Sudu, procenjuje njihovo razumevanje njegove uloge i funkcija i meri njihovu percepciju značaja Suda u zaštiti prava građana.

Podaci predstavljaju različite izvore iz kojih su ispitanici dobijali informacije o Ustavnom sudu. Televizija se pojavljuje kao najdominantniji izvor, na koju se poziva 84% ispitanika. Internet sledi sa 56%, što pokazuje značajan angažman sa digitalnim platformama. Društveni mediji su takođe istaknuti izvor sa 52%. Razgovori sa porodicom i prijateljima čine 28%, što sugerise da lične interakcije takođe doprinose podizanju svesti javnosti.

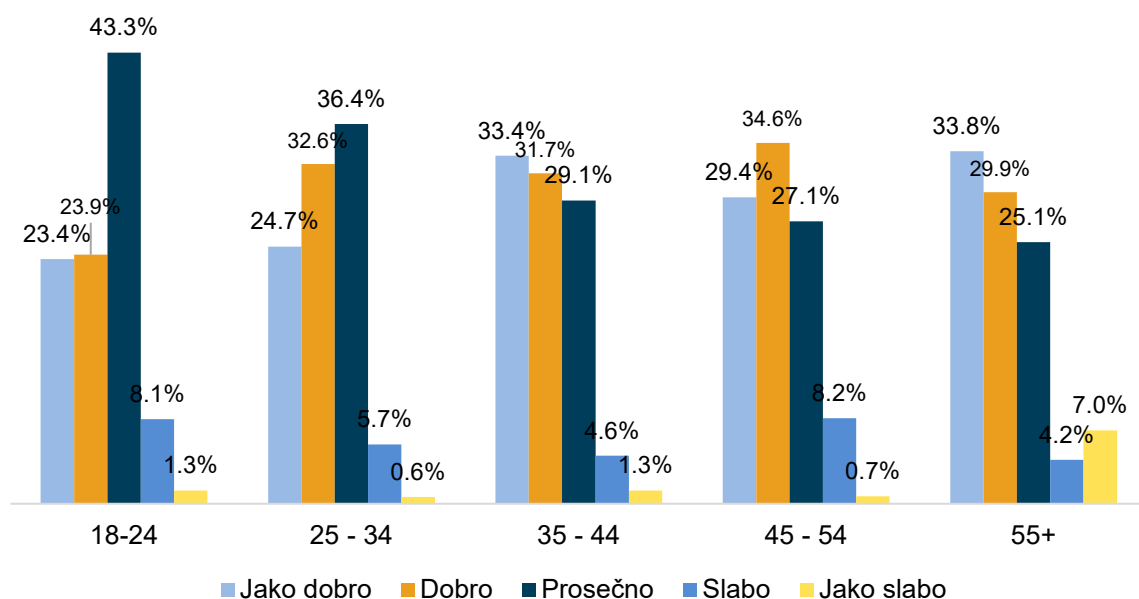
Slika 3. Iz kojih izvora ste dobili informacije o Ustavnom sudu? (n=1183)

Ispitanici su morali da ocene svoje razumevanje uloge i funkcije Ustavnog suda. Ukupno 59% ispitanika ocenjuje svoje razumevanje ili kao „veoma dobro” (29%) ili „dobro” (30%), što ukazuje da većina ocenjuje da razume odgovornosti Suda. Daljnjih 33% ocenjuje svoje razumevanje kao „prosečno“, što sugerise izvesno poznato, ali možda ne i duboko znanje. Manji procenti za "slabo" (6%) i "veoma slabo" (2%) odražavaju manjinu sa ograničenim razumevanjem uloge Suda.

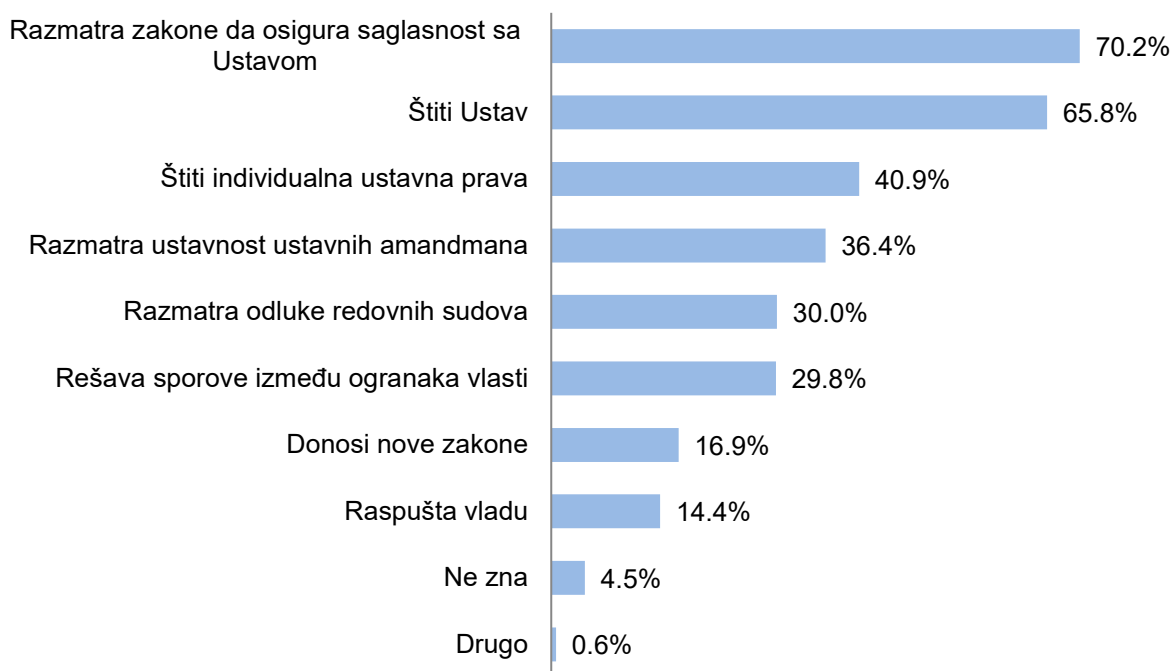
Slika 4. Kako biste ocenili vaše razumevanje uloge i funkcije Ustavnog suda? (n=1183)

Mlađi ispitanici od 18 do 24 godine navode „veoma dobro“ razumevanje sa 23%, pri čemu većina njihovo razumevanje smatra prosečnim. Ova percepcija umerenog razumevanja i dalje postoji u svim starosnim grupama, ali se neznatno poboljšava među onima starosti 35-44, gde 33% smatra da ima „veoma dobro“ razumevanje. Poverenje u razumevanje opada za starosnu grupu 45-54, ali 35% i dalje opisuje svoje razumevanje kao „dobro“. Interesantno je da ispitanici stariji od 55 godina pokazuju povećano poverenje, pri čemu je 34% prijavilo „veoma dobro“ razumevanje, ali i značajnih 7% koje je svoje razumevanje ocenilo kao „veoma slabo“, što je najviše među svim grupama.

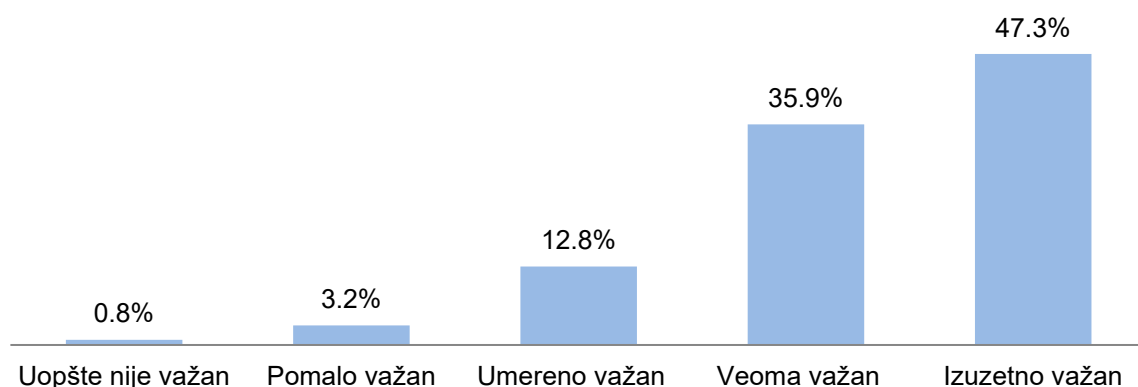
Slika 5. Kako biste ocenili vaše razumevanje uloge i funkcije Ustavnog suda? *Podela po godinama

Podaci ankete odražavaju različite nivoe razumevanja javnosti u vezi sa mandatom i funkcijama Ustavnog suda. Značajna većina priznaje njegovu osnovnu ulogu, sa 70% koji identifikuju odgovornost Suda da preispituje zakone u pogledu usklađenosti sa Ustavom, a 66% priznaje njegovu ulogu u zaštiti Ustava. Međutim, čini se da je razumevanje o drugim funkcijama ograničenije, sa samo 41% koji su svesni njegove uloge u zaštiti individualnih prava, a 36% priznaje njegove ovlašćenje da preispituje ustavne amandmane.

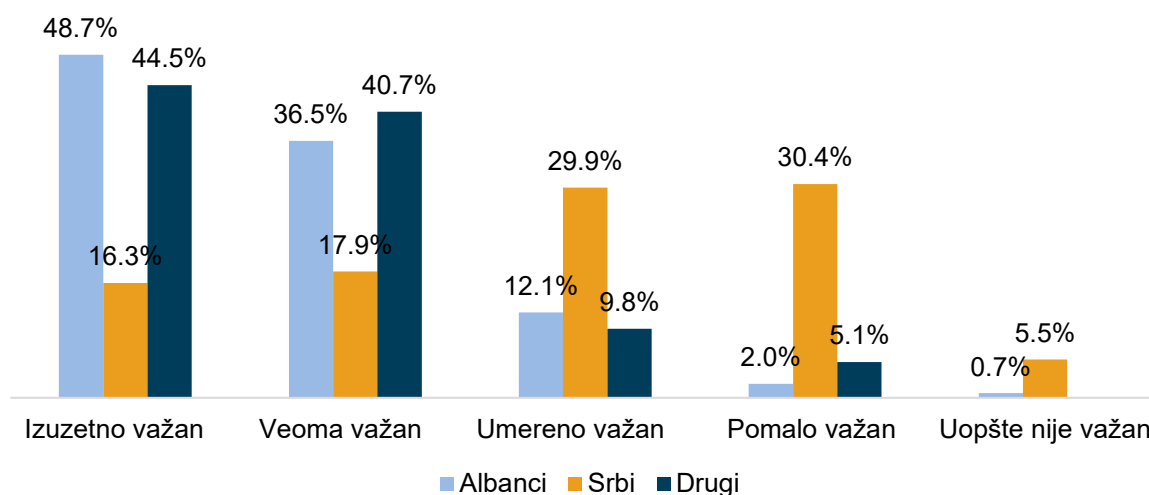
Slika 3. Kako vi razumete mandat i funkcije Ustavnog suda? (n=1183)

Prema 47% ispitanika, uloga Suda u zaštiti prava građana je „izuzetno važna“, a dodatnih 36% je ocenjuje kao „veoma važnu“, što kumulativno čini 83% odgovora. Nasuprot tome, samo manjina vidi ulogu Suda kao manje kritičnu, pri čemu 13% smatra da je „umereno važna“, a samo 4% je ocenjuje ili „malo važnom“ ili „uopšte nije važna“.

Slika 4. Koliko je po vašem mišljenju Ustavni sud važan u zaštiti prava građana? (n=1183)

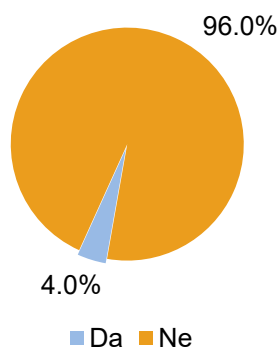
Ovi rezultati dalje ukazuju na značajne razlike u tome kako se Sud percipira među etničkim grupama. Među Albancima, značajna većina smatra da je Sud važan, a 49% ga je ocenilo kao „izuzetno važnim“, a 37% kao „veoma važan“. Nasuprot tome, srpska manjina ima raznovrsniji dijapazon mišljenja: samo 16% smatra ulogu Suda „izuzetno važnom“, a 18% „veoma važnom“, dok je znatnih 30% smatra samo „malo važnom“ i drugih 5% kao da „uopšte nije važna“.

Slika 5. Koliko je po vašem mišljenju Ustavni sud važan u zaštiti prava građana? *Etnička podela

Odeljak 3: Korišćenje usluga Ustavnog suda

Ovaj odeljak ima za cilj da utvrdi da li su ispitanici ikada lično podneli zahtev Ustavnom sudu. Ogromna većina – odnosno 96% - izjavila je da nisu podneli zahtev, što ukazuje na ograničenu direktnu interakciju sa Sudom među ispitanicima.

Slika 6. Da li ste ikada podneli zahtev Ustavnom sudu? (n=1183)

Odeljak 4: Detalji o zahtevu

Ovaj odeljak je namenjen ispitanicima koji su prethodno podneli zahtev Ustavnom sudu. Prikuplja detaljne informacije o njihovom konkretnom slučaju, uključujući vrstu slučaja, način podnošenja i ishod.

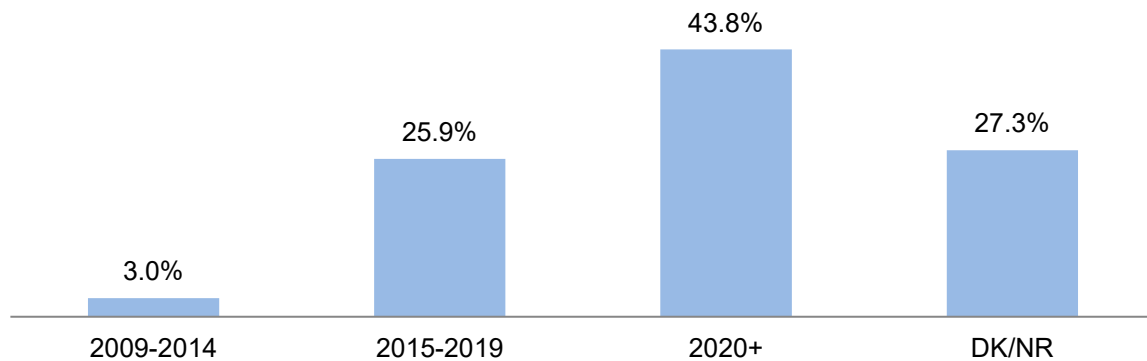
Od 47 ispitanika koji su podneli zahtev Ustavnom sudu, građanski slučajevi su bili najčešći podneti slučajevi, koji čine 23% zahteva (n=11). Krivični slučajevi su blisko sledili sa 22% (n=10), a privredni slučajevi su predstavljali 15% (n=7) zahteva. Sudu su podneti i upravni sporovi, koji su činili 14% (n=7) od ukupnog broja. Interesantno je da značajan deo ispitanika, 26% (n=12), ili nije bio siguran u vrstu slučaja koji su podneli ili su želeli da ne preciziraju.

Slika 7. Koju vrstu slučaja ste podneli Ustavnom sudu? (n=47)

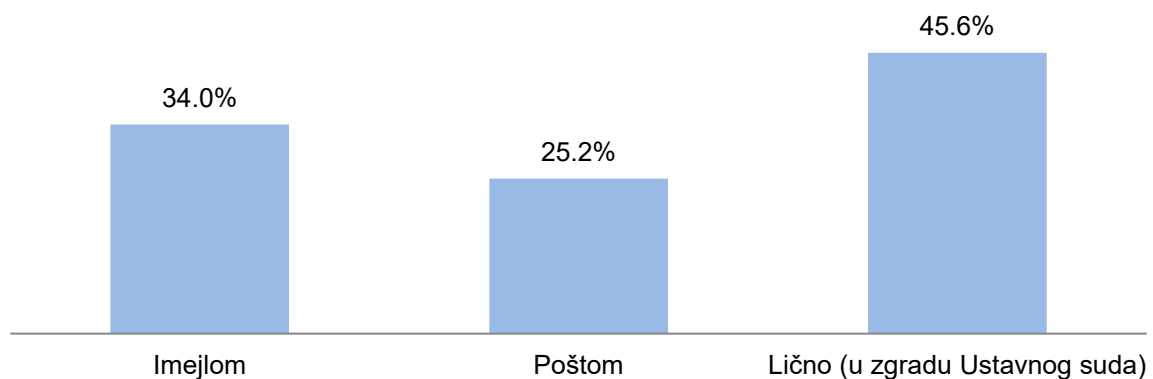
Od ukupno 47 ispitanika koji su podneli zahteve, većina, njih 44% (n=21), izjavila je da su podneli zahteve 2020. godine ili kasnije. Ovo ukazuje na nedavni porast broja slučajeva podnetih Sudu. U periodu od 2015. do 2019. godine takođe je zabeležen značajan broj podnetih zahteva, sa 26% (n=12) ispitanika koji su podneli zahtev u to vreme. Nasuprot tome, u periodu od 2009. do 2014. godine zabeležena je vrlo minimalna aktivnost, pri čemu je samo

jedan ispitanik (3%) podneo zahtev. Pored toga, 27% ispitanika (n=13) nije znalo kada su podneli zahtev ili nisu odgovorili.

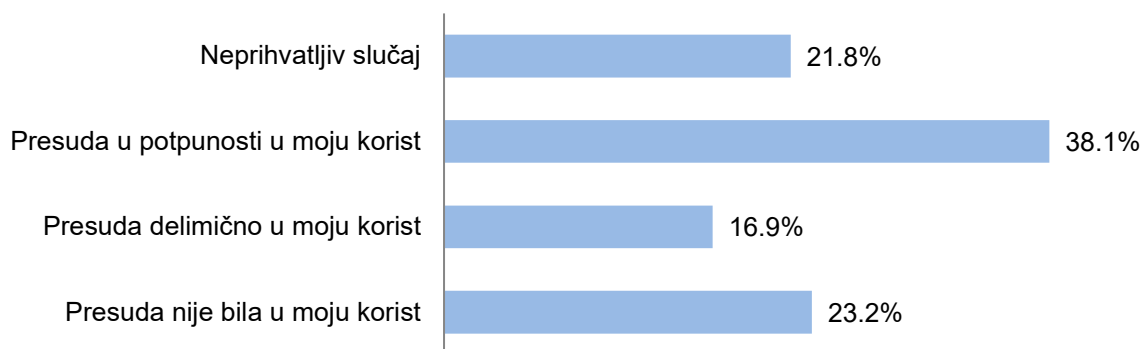
Slika 8. Koje godine ste predali zahtev? (n=47)

Prikupljeni podaci o metodama koje su ispitanici koristili za podnošenje zahteva Ustavnom sudu pokazuju da se preferira lično podnošenje, pri čemu se 46% (n=22) ispitanika opredelilo za ovaj metod. Podnošenje zahteva preko imejla je takođe bilo relativno popularno, koristilo ga je 34% (n=16) ispitanika. U međuvremenu, tradicionalno podnošenje zahteva preko pošte je bila najmanje omiljena opcija, sa 25% (n=12) ispitanika koji je koristi.

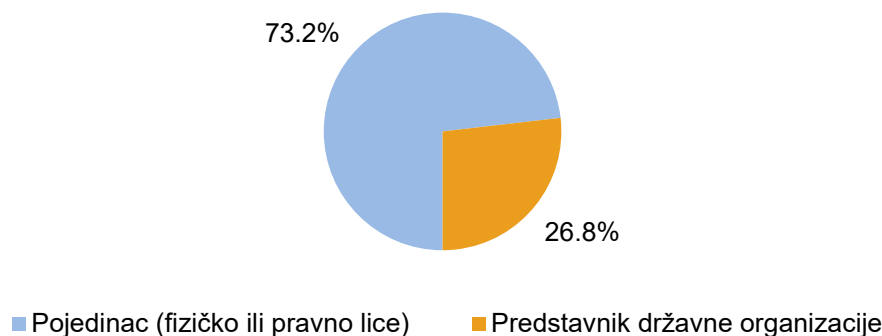
Slika 9. Kako ste podneli zahtev? (n=47)

Rezultati ankete odražavaju ishode slučajeva koje su ispitanici podneli Ustavnom sudu. Od 47 razmotrenih slučajeva, odluka je u potpunosti bila u korist podnosioca zahteva u 38% (n=18) slučajeva. Delimične presude u korist podnosioca zahteva su viđene u 17% slučajeva (n=8), što pokazuje da su neki tužbeni zahtevi usvojeni, ali ne u celini. Odluke koje nisu u korist podnosioca zahteva su činile 23% slučajeva (n=11), odražavajući one slučajeve u kojima je Sud presudio protiv zahteva. Pored toga, 22% (n=10) slučajeva je odbijeno kao neprihvatljivo.

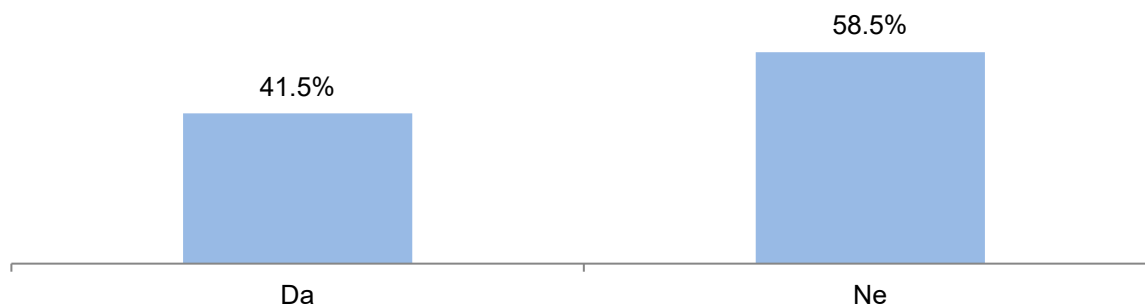
Slika 10. Kakva je bila odluka Ustavnog suda o vašem slučaju? (n=47)

Štaviše, značajna većina ispitanika je podnela zahteve kao pojedinci (73% ili n=35), bilo kao fizička ili pravna lica. S druge strane, 27% zahteva (n=13), podneli su predstavnici državnih organizacija.

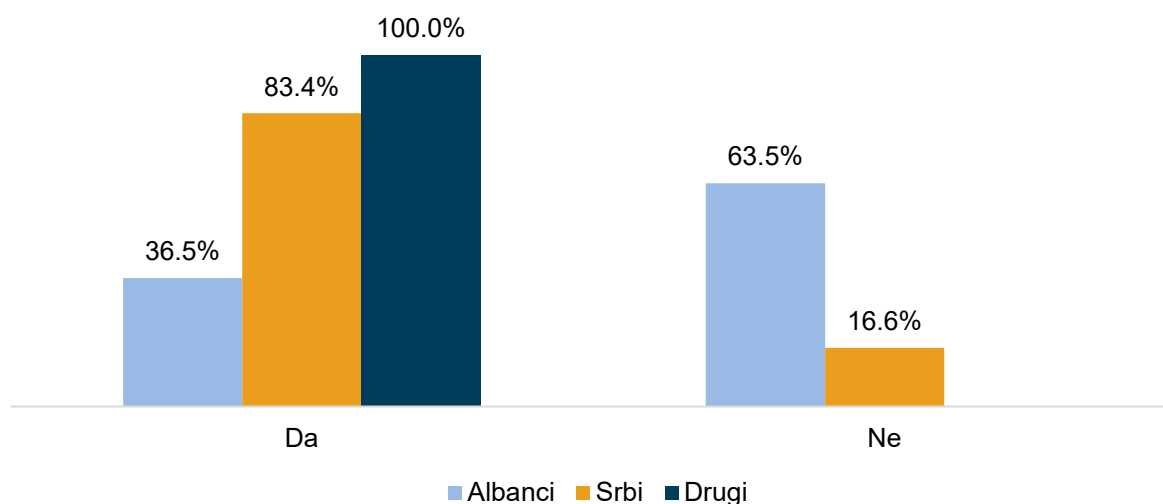
Slika 11. Da li ste podneli zahtev kao pojedinac ili u ime državne organizacije? (n=47)

Pored toga, podaci ankete pokazuju da među ispitanicima koji su imali slučajeve pred Ustavnim sudom, 58% (n=28) nije imalo pravno zastupanje, dok je zastupanje advokatom obeleženo u 42%(n=20) slučajeva.

Slika 12. Da li vas je zastupao advokat? (n=47)

Kada se analiziraju po etničkoj pripadnosti, nalazi pokazuju da je samo 37% Albanaca zastupao advokat, dok je znatnih 63% tvrdilo da nisu koristili pravno zastupanje. Nasuprot tome, ispitanici Srbi su pokazali mnogo veće oslanjanje na pravnu podršku, pri čemu je 83% imalo zastupništvo, a samo 17% je bilo bez. Pored toga, druge nacionalnosti su prijavile stopu zastupanja od 100% od strane advokata.

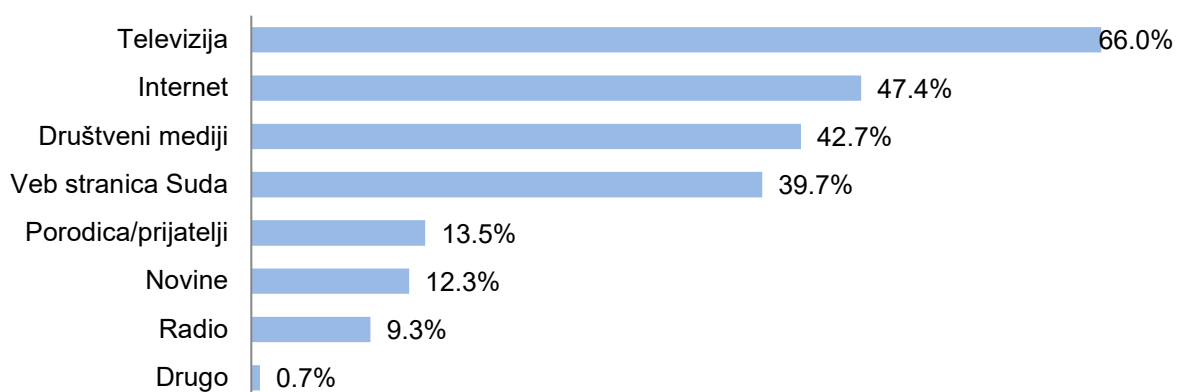

Slika 13. Da li vas je zastupao advokat? *Etnička podela

Odeljak 5: Zadovoljstvo uslugama Ustavnog suda

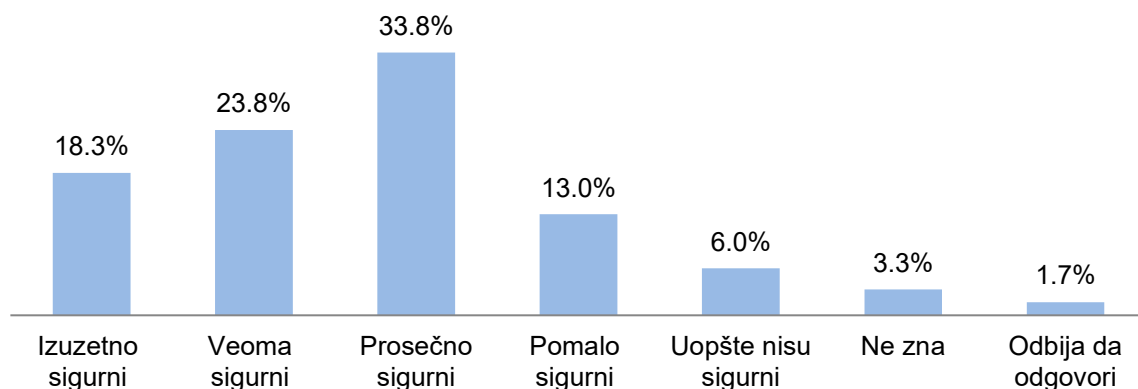
Ovaj odeljak ankete se fokusira na merenje zadovoljstva javnosti uslugama Ustavnog suda među onima koji su upoznati sa institucijom. Ovaj odeljak pokriva ključne oblasti kao što su izvori informacija o Sudu, poverenje u njegovu nezavisnost i nepristrasnost, percepcija o tome da li su odluke Suda pravične ili ne, jasnoća u njegovim odlukama, brzina kojom se slučajevi rešavaju i druga pitanja.

Što se tiče primarnih izvora informacija ispitanika o odlukama Ustavnog suda, 66% je navelo televiziju kao glavni izvor. Slede internet i društveni mediji, sa 47% i 43%, respektivno. Pored toga, 40% ispitanika je izjavilo da se za ažuriranja oslanja na veb stranicu Suda.

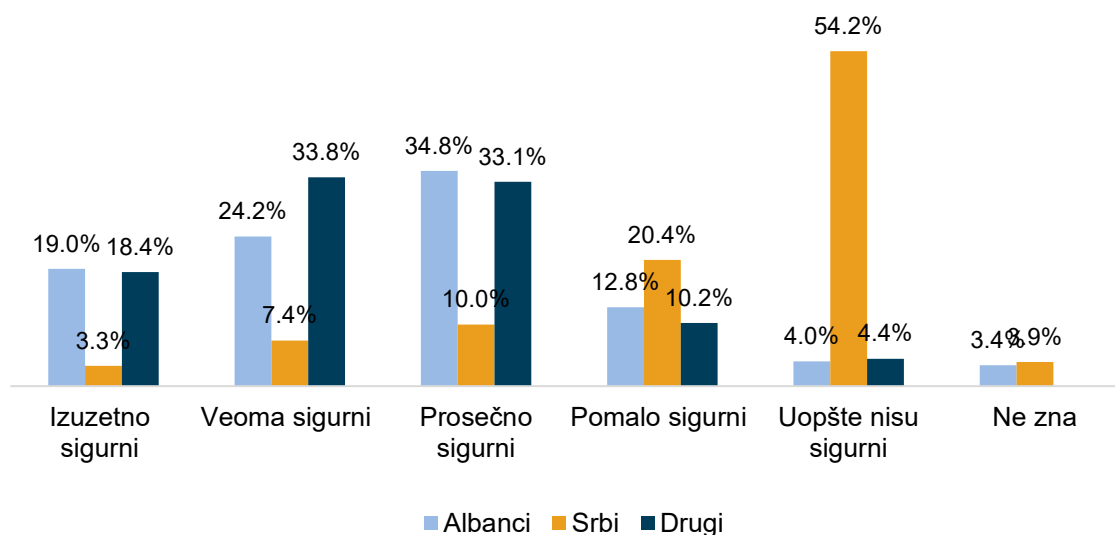
Slika 14. Koji su glavni izvori na koje se oslanjate da biste bili informisani o odlukama Ustavnog suda? (n=1183)

Kada su ispitanici upitani o poverenju u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog suda, ilustrovan je spektar mišljenja. Ukupno 42% ispitanika je izrazilo visoko poverenje, pri čemu je 18% „izuzetno sigurno“ i 24% „veoma sigurno“ u autonomiju i pravičnost Suda, dok 34% opisuje svoje poverenje kao „umereno“ poverenje u funkcije Suda. S druge strane, 13% ispitanika je samo „malo sigurno“, a 6% „uopšte nije sigurno“ u njihovom poverenju u Ustavni sud.

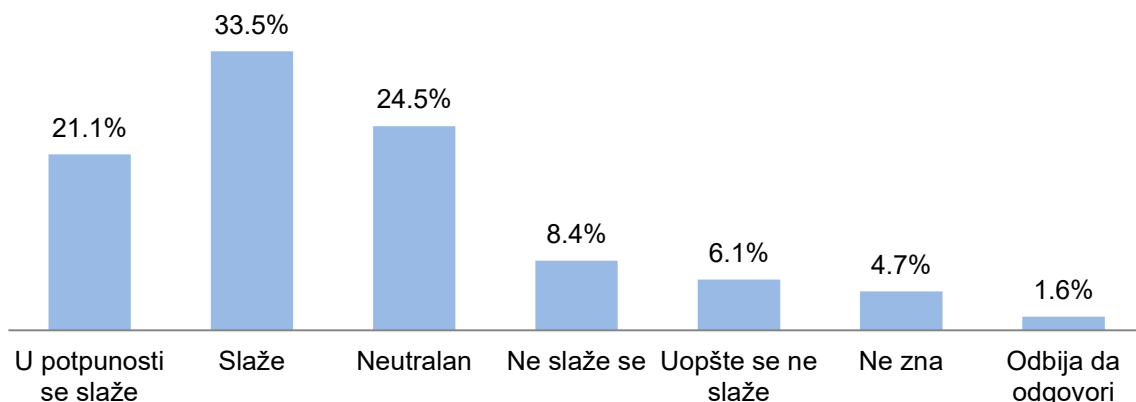
Slika 15. Koliko ste sigurni u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog suda? (n=1183)

Pored toga, poverenje u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog suda, podeljeno po etničkom poreklu, otkriva značajne razlike među Albancima, Srbima i drugim etničkim grupama na Kosovu. Albanci pokazuju umeren do visok nivo poverenja, pri čemu je 19% „izuzetno sigurno”, a 24% „veoma sigurno”. Nasuprot tome, nivoi poverenja među Srbima su drastično niži, sa samo 3% „izuzetno sigurni” i 54% „uopšte nisu sigurni”.

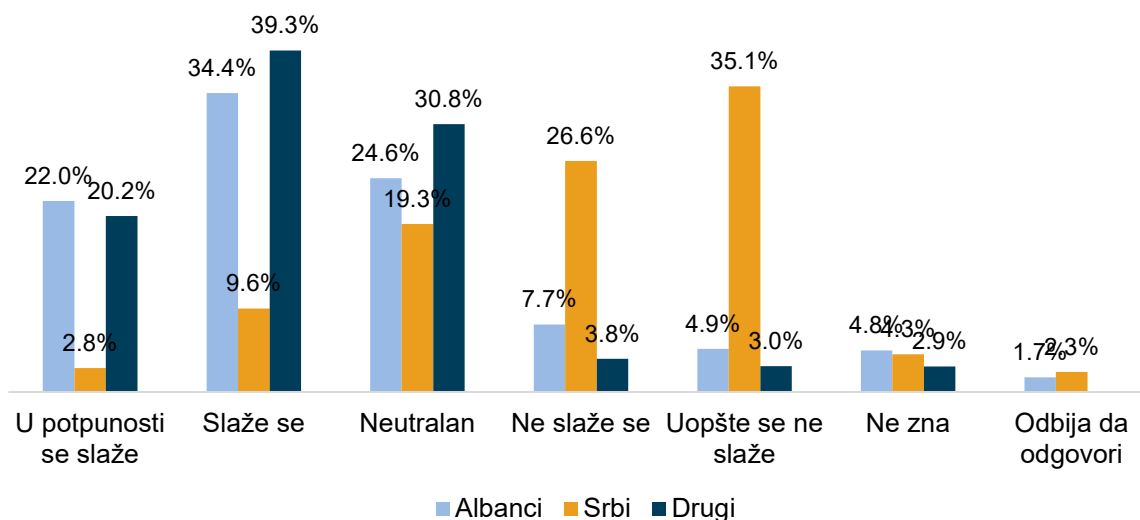
Slika 16. Koliko ste sigurni u nezavisnost i nepristrasnost Ustavnog suda? *Etnička podela

Percepcije ispitanika o tome da li su pravične odluke Ustavnog suda pokazuju da značajan deo ispitanika pozitivno gleda na Sud. Konkretno, 55% ispitanika afirmativno gleda na odluke Suda kao pravične i pravedne, pri čemu se 21% „potpuno slaže” i 34% „slaže”. U međuvremenu, četvrtina ispitanika (25%) ostaje neutralna u tom pogledu, što ukazuje na ni slaganje ni neslaganje u smislu percepcije o tome da li su odluke pravične ili ne. Neslaganje je relativno niže, sa 8% "ne slaže se" i 6% "u potpunosti se ne slaže" da su odluke pravične i pravedne, ukupno 14% koji negativno gleda na odluke.

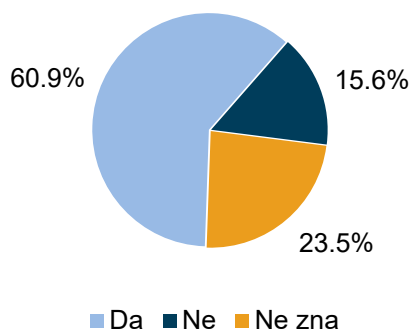
Slika 17. Odluke Ustavnog suda su pravične i pravедne? (n=1183)

Percepcije o tome da li su pravične odluke Ustavnog suda ističu značajne razlike među različitim etničkim grupama na Kosovu. Među ispitanicima Albancima, većina pozitivno gleda na odluke Suda, njih 22% „se u potpunosti slaže“, a 34% „se slaže“ da su odluke pravične i pravедne. S druge strane, ispitanici srpske zajednice su mnogo kritičniji, sa samo 13% koji se slažu (3% se potpuno slaže i 10% se slaže) i znatnih 62% koji izražavaju neslaganje (27% se ne slaže i 35% se u potpunosti ne slaže), što ukazuje na značajno nezadovoljstvo pravičnošću koju odražavaju odluke Suda. Odgovori "drugih" etničkih grupa su više usklađeni sa Albancima, sa 39% koji se slažu sa pravičnošću odluka.

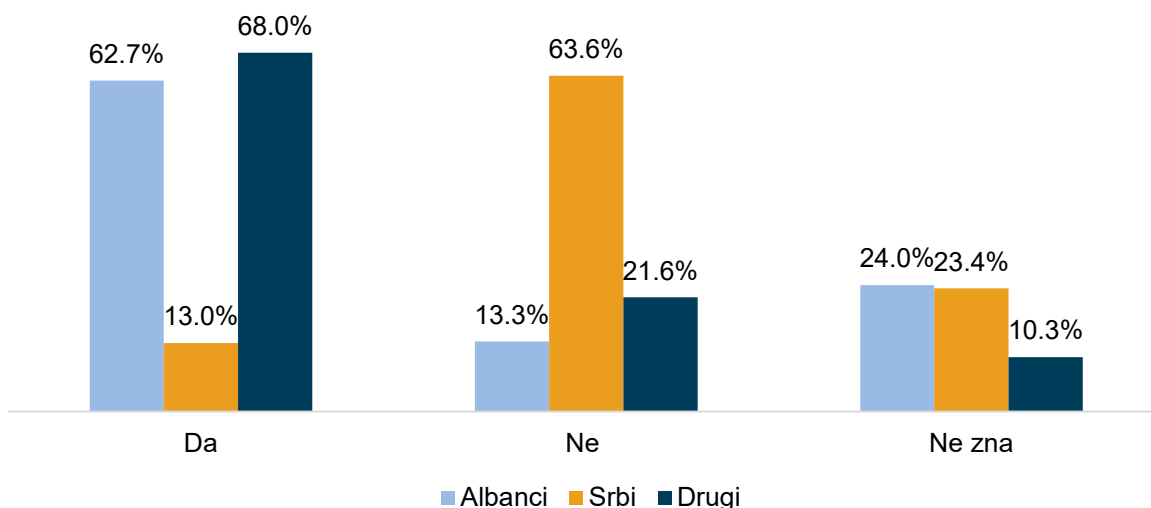
Slika 18. Odluke Ustavnog suda su pravične i pravедne? *Etnička podela

Podaci prikazani u donjem grafikonu ukazuju na pomešani odgovor u pogledu jasnoće odluka Ustavnog suda. Većina ispitanika, 61%, smatra da su odluke razumljive i jasne, pokazujući značajan nivo transparentnosti u javnosti. Međutim, 16% ispitanika smatra da su odluke nejasne, ukazujući na oblast u kojoj bi Sud mogao poboljšati komunikaciju ili način na koji artikuliše svoje odluke.

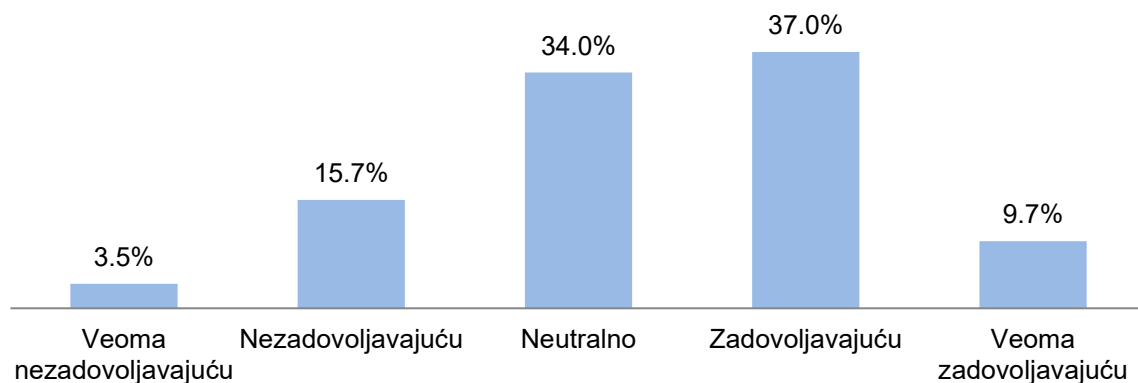
Slika 19. Da li smatrate da su odluke Ustavnog suda razumljive/jasne? (n=1183)

Među ispitanicima Albancima, značajna većina, odnosno 63%, smatra da su odluke Suda razumljive i jasne, a samo 13% se ne slaže u tom pogledu. S druge strane, ispitanici iz srpske zajednice u velikoj većini smatraju da su odluke nejasne, pri čemu 64% tvrdi da nisu razumljive, u poređenju sa samo 13% koji misli da su odluke jasne.

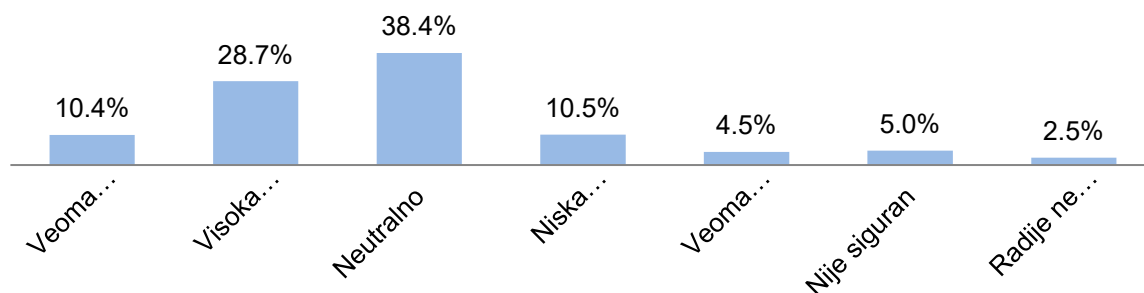
Slika 20. Da li smatrate da su odluke Ustavnog suda razumljive/jasne? *Etnička podela

Podaci ankete o brzini kojom Ustavni sud rešava slučajeve otkrivaju niz percepcija javnosti. Sve u svemu, 47% ispitanika je pozitivno gledalo na rešavanje slučajeva u Sudu, a 10% ga je ocenilo kao "veoma zadovoljavajuće", a 37% kao "zadovoljavajuće". Međutim, značajan deo, 34%, ostaje neutralan. Sa manje pozitivne strane, 20% ispitanika je nezadovoljno, 16% smatra brzinu "nezadovoljavajućom", a 4% "veoma nezadovoljavajućom".

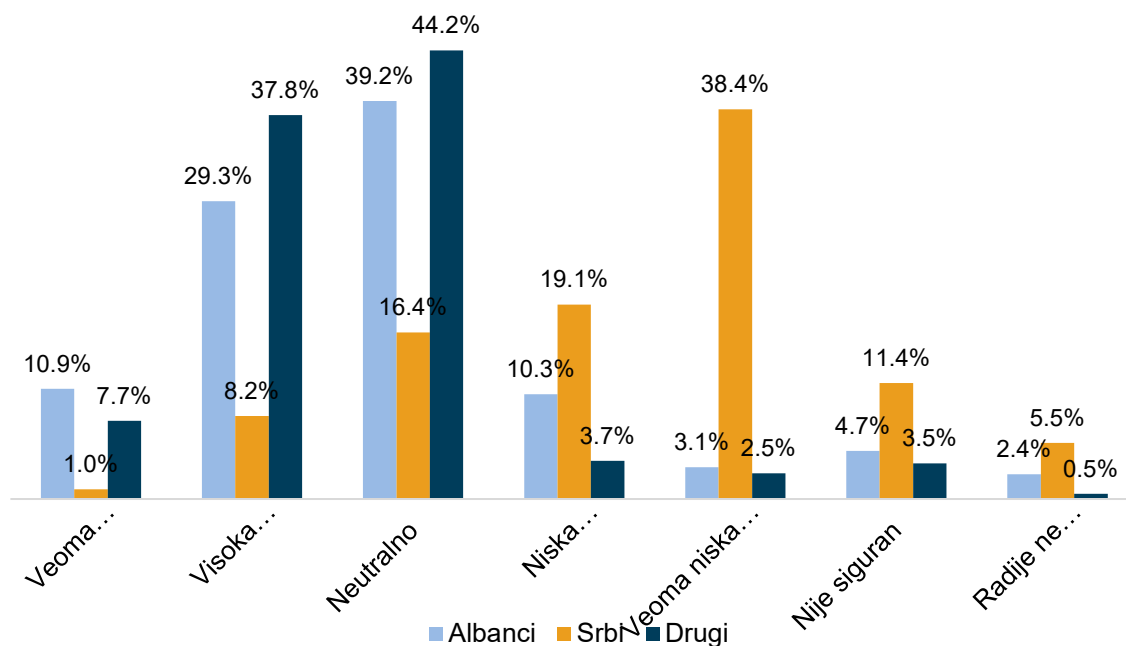
Slika 21. Kako ocenjujete brzinu rešavanja slučajeva od strane Ustavnog suda? (n=1183)

Ukupno 39% ispitanika pozitivno gleda na transparentnost Suda, 10% je ocenilo kao „veoma visoku“, a 29% kao „visoku“. Međutim, najveća pojedinačna grupa ispitanika, 38%, ostaje neutralna, što ne ukazuje stav o transparentnosti Suda. Sa manje pozitivne strane, 15% ispitanika negativno percipira transparentnost Suda, a 10% je ocenilo kao „nisku“, a 5% kao „veoma nisku“.

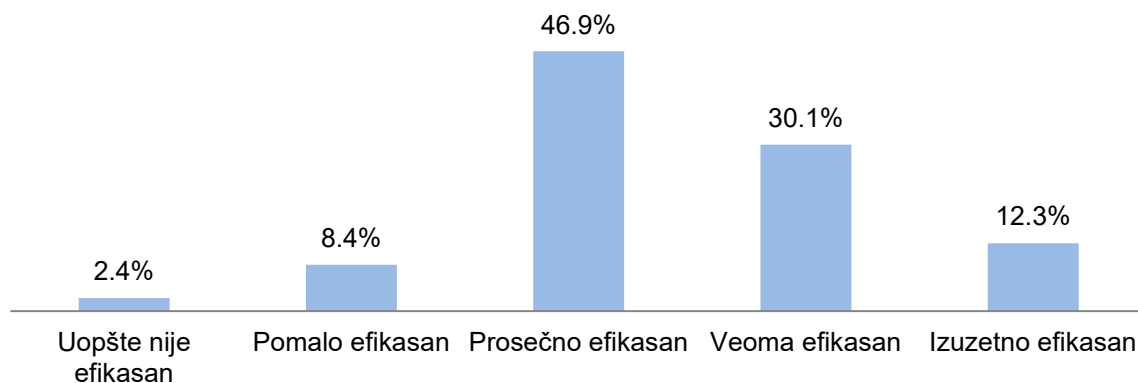
Slika 22. Kako biste ocenili transparentnost Ustavnog suda? (n=1183)

Ispitanici Albanci, sa ukupnih 40%, percipiraju Sud ili kao „veoma visok“ ili „visok“ u transparentnosti, sa skoro istom proporcijom, odnosno 39%, zadržavajući neutralan stav. S druge strane, ispitanici iz srpske zajednice pokazuju značajan skepticizam, pri čemu je 57% ocenilo transparentnost Suda kao „nisku“ ili „veoma nisku“, a samo 9% pozitivno. Druga etnička grupa deluje optimističnije, sa 46% pozitivno ocenjuje transparentnost, a 44% neutralno.

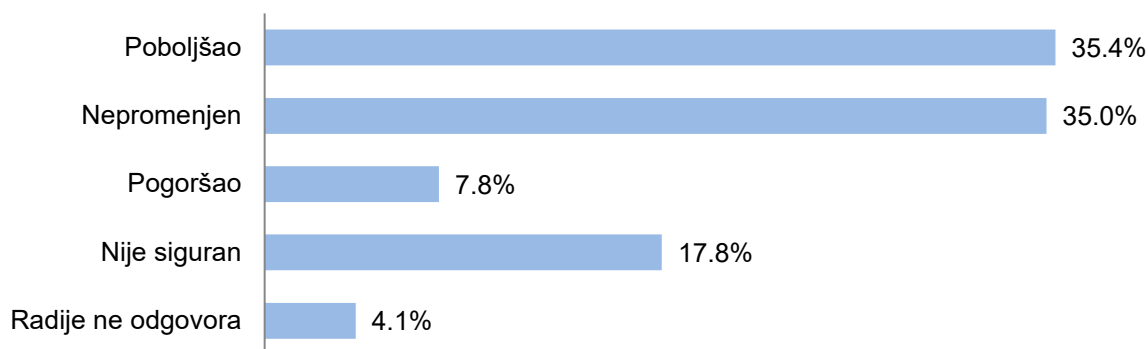
Slika 23. Kako biste ocenili transparentnost Ustavnog suda? *Etnička podela

Podaci ankete o efikasnosti komunikacije Ustavnog suda sa javnošću uglavnom odražavaju pozitivne percepcije. Značajnih 42% ispitanika veruje da Sud efikasno saopštava svoje odluke i aktivnosti, dok ga 12% ocenjuje kao „izuzetno efikasan“, a 30% kao „veoma efikasna“. Pored toga, većina, odnosno 47%, smatra komunikacijske napore Suda „umereno efikasnim“, sugerišući da iako Sud radi dobro, postoji takođe potencijal za dalje unapređenje. Međutim, mala, ali značajna manjina izražava manje zadovoljstvo, sa 8% koji smatraju da je komunikacija „malo efikasna“, a 2% smatra da „uopšte nije efikasna“.

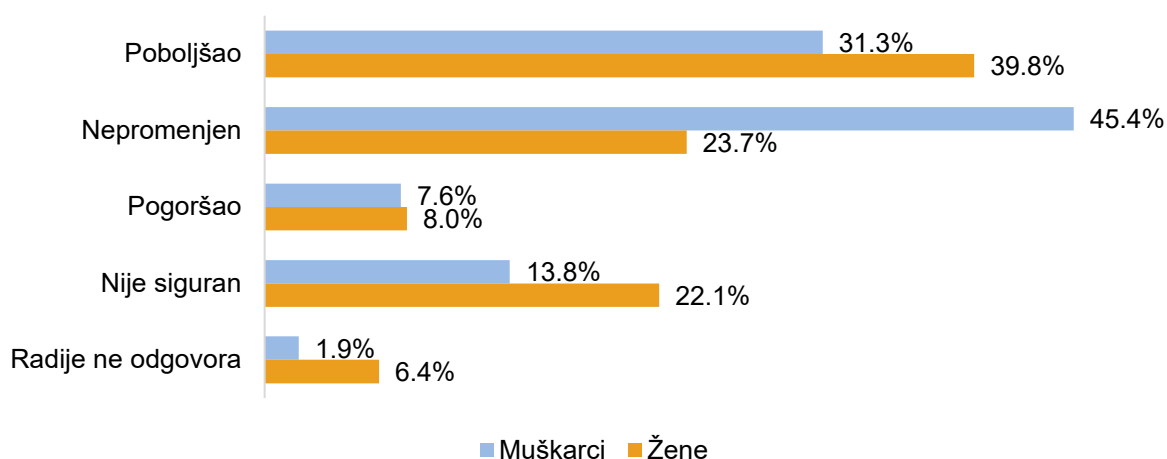
Slika 24. Koliko efikasno Ustavni sud, po Vašem mišljenju, saopštava javnosti svoje odluke i aktivnosti? (n=1183)

Podaci pokazuju da je javno mnjenje o radu Ustavnog suda u poslednjih pet (5) godina prilično izbalansirano između percepcije poboljšanja i stabilnosti. Konkretno, 35% ispitanika veruje da je rad Suda poboljšan, što bi moglo da odražava pozitivne promene u njegovim procesima, odlukama ili javnom kontaktu tokom ovog perioda. U međuvremenu, isti procenat od 35% smatra da je rad Suda ostao nepromenjen. S druge strane, samo 8% ispitanika smatra da se rad Suda pogoršao.

Slika 25. Kako se, po Vašem mišljenju, promenio rad Suda u poslednjih pet godina? (n=1183)

Percepcije o tome kako se rad Ustavnog suda menjao u poslednjih pet (5) godina pokazuju primetne razlike između ispitanica i ispitanika. Među muškarcima, 31% smatra da je rad Suda poboljšao, dok veći procenat žena, 40%, deli ovo pozitivno mišljenje. Nasuprot tome, 45% muškaraca smatra da je rad Suda ostao nepromenjen, u poređenju sa samo 24% žena koje zastupaju ovaj stav. Što se tiče nezvesnosti, 22% žena nije sigurno u vezi sa promenama, u poređenju sa 14% muškaraca, što ukazuje na veći nivo neodlučnosti među ženama.

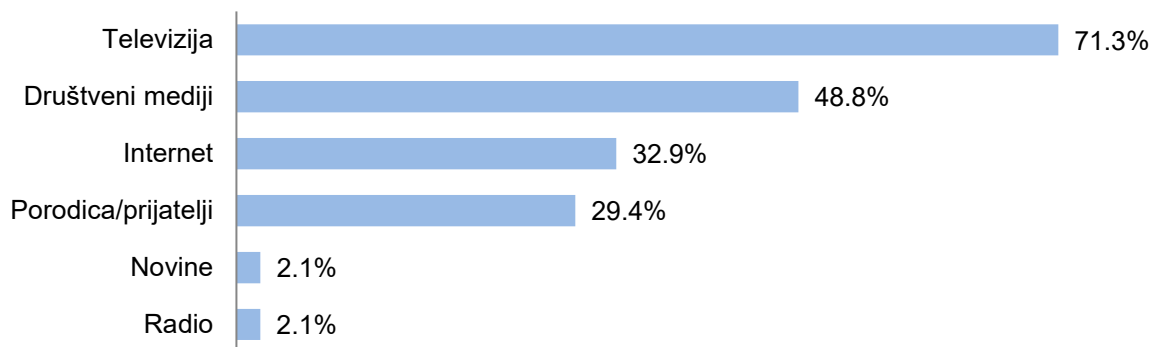

Slika 26. Kako se, po Vašem mišljenju, promenio rad Suda u poslednjih pet godina? *Podela po polovima

Odeljak 6: Za one koji ne poznaju Ustavni sud

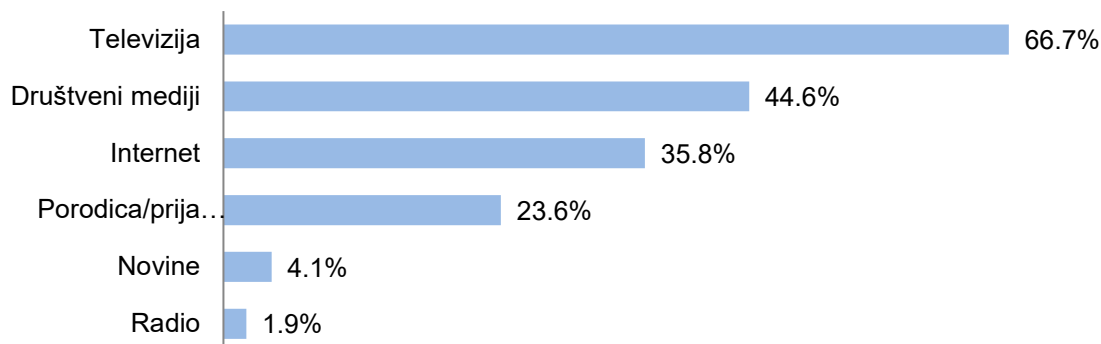
Ovaj odeljak ima za cilj da prikupi uvide od ispitanika koji nisu upoznati sa Ustavnim sudom, fokusirajući se na njihove preferirane metode primanja informacija i njihovu percepciju značaja Suda.

Što se tiče podataka za izvore iz kojih pojedinci pristupaju informacije o javnim institucijama, kao dominantan izvor ističe se televizija, na koju se oslanja 71% ispitanika. Društveni mediji takođe igraju značajnu ulogu, jer se 49% javnosti oslanja na njih za pristup informacijama o vladi. Internet, isključujući društvene mreže, koristi 33% ispitanika. Pored toga, 29% ispitanika prikuplja informacije kroz razgovore sa porodicom i prijateljima.

Slika 27. Kako generalno pronalazite informacije o državnim institucijama? (n=158)

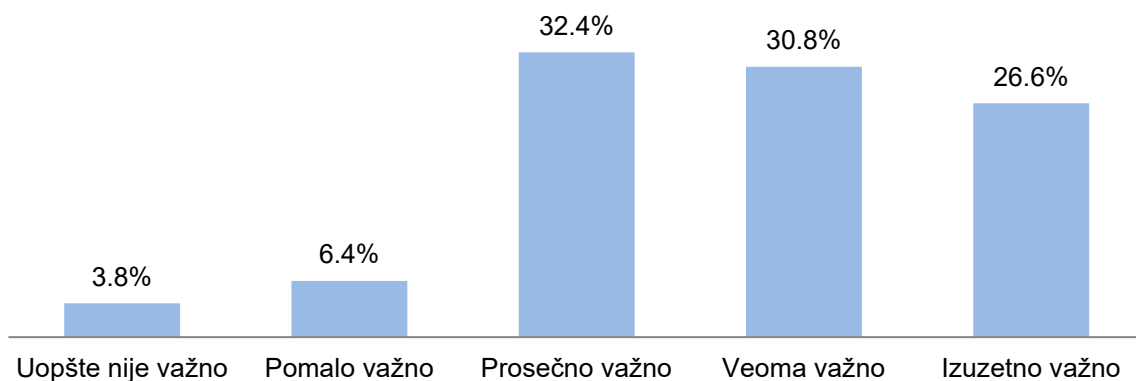
Ispitanici su upitani u vezi sa preferiranim izvorima za dobijanje informacija o Ustavnom sudu. Nalazi otkrivaju jasnu preferenciju za televiziju, pri čemu 67% ispitanika nju bira kao primarni medij. Društveni mediji su takođe značajan izbor, koje preferira 45% ispitanika, ističući njihovu sve veću ulogu u distribuciji vesti i angažovanju. Internet, isključujući društvene medije, preferira 36%. Pored toga, 24% ispitanika se oslanja na razgovore sa porodicom i prijateljima. Nasuprot tome, tradicionalne novine i radio su manje popularni, preferira ih samo 4% i 2% respektivno.

Slika 28. Kako biste radije dobijali informacije o Ustavnom sudu? (n=158)

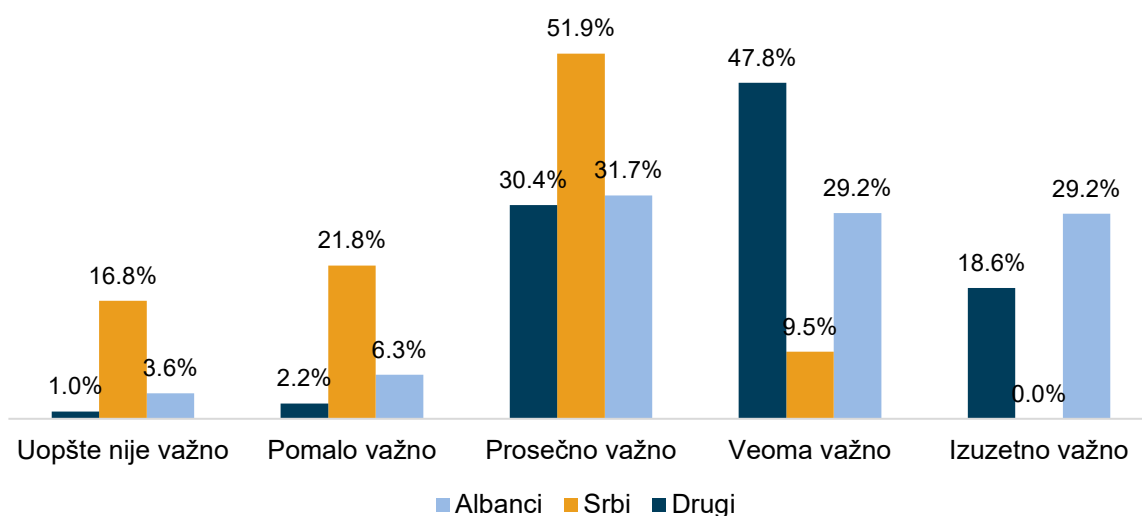
Štaviše, rezultati ukazuju na visoko uverenje o značaju Ustavnog suda među ispitanicima. Ukupno 90% veruje da je Sud neophodan, a 27% ga ocenjuje kao „izuzetno važan”, 31% kao

„veoma važan” i 32% kao „umereno važan”. Samo mali deo (10%) to smatra manje važnim ili irelevantnim.

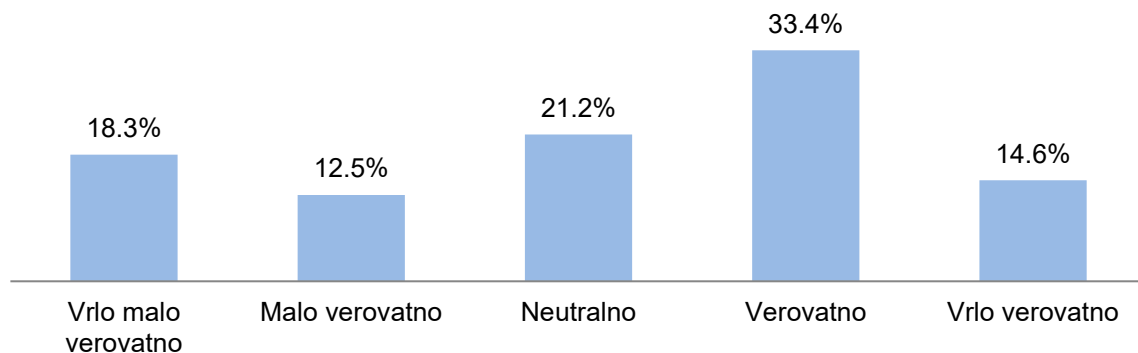
Slika 29. Šta mislite koliko je važno imati Ustavni sud na Kosovu? (n=158)

Prema rezultatima studije, uočeni značaj Ustavnog suda na Kosovu odražava značajne razlike među etničkim grupama. Značajna većina Albanaca, odnosno 58% smatra postojanje Suda ili "izuzetno važnim" ili "veoma važnim". Nasuprot tome, ispitanici iz srpske zajednice tvrde znatno manje poštovanja prema Sudu, pri čemu ga niko ne smatra "izuzetno važnim", a samo 10% ga smatra „veoma važnim”. Pored toga, značajan deo ispitanika Srba, odnosno 52% vidi Sud samo kao „umereno važan“, a ukupno 39% smatra da je „malo važan” ili „uopšte nije važan”. U međuvremenu, ispitanici iz drugih etničkih grupa pokazuju veliko poštovanje prema Sudu, sa 67% koji ga ocenjuje kao „izuzetno” ili „veoma važan”.

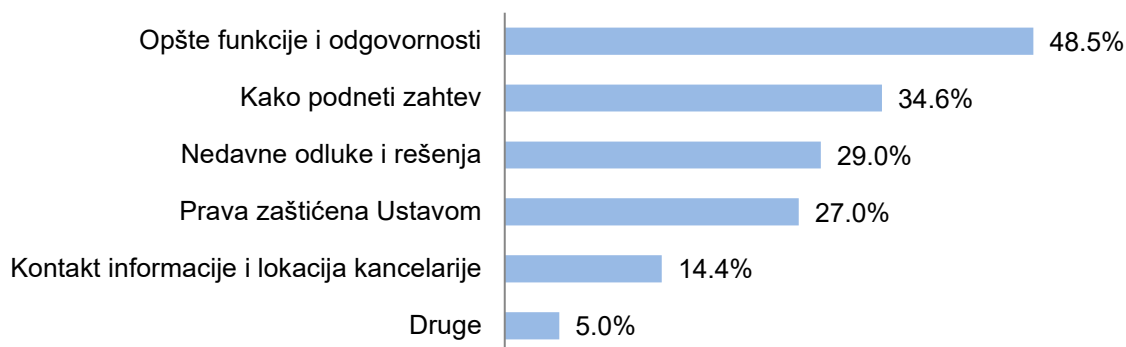
Slika 30. Šta mislite koliko je važno imati Ustavni sud na Kosovu? *Etnička podela

Na sledećem grafikonu, koji predstavlja podatke o verovatnoći da će ispitanici tražiti informacije o Ustavnom sudu nakon završetka ankete, prikazan je raznovrsnost odgovora. Od svih ispitanika, 33% je izjavilo da je verovatno da će tražiti informacije o Ustavnom sudu. Zatim, 15% svih ispitanika je izjavilo da je vrlo verovatno da će tražiti informacije o Ustavnom sudu nakon završetka ankete. S druge strane, 12% i 18% je izjavilo da je malo verovatno/veoma malo verovatno da će tražiti informacije o Ustavnom sudu nakon završetka ankete.

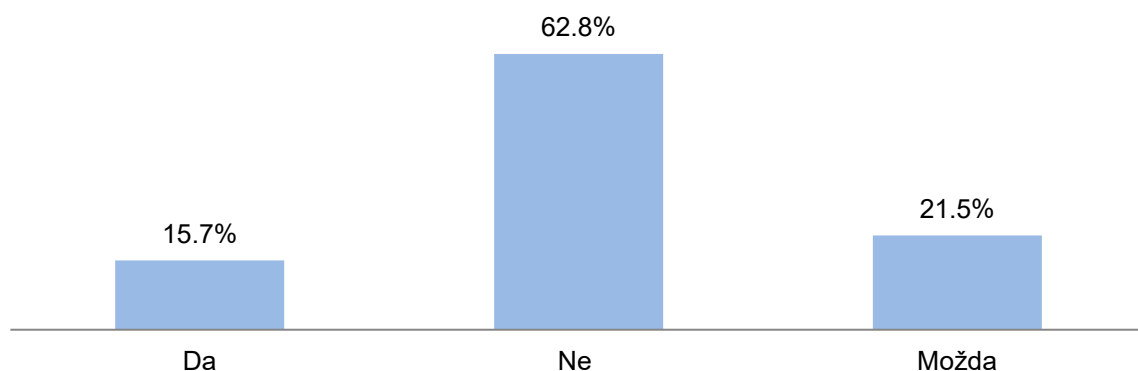
Slika 31. Koliko je verovatno da ćete tražiti informacije o Ustavnom sudu nakon popunjavanja ove ankete? (n=158)

Prema podacima, najtraženiji podaci o Ustavnom sudu se odnose na njegove opšte funkcije i nadležnosti, pri čemu 49% ispitanika to navodi kao svoj primarni interes. Pored toga, 35% ispitanika je zainteresovano da nauči kako da podnese zahtev. Informacije o nedavnim odlukama i presudama Suda su važne za 29% ispitanika. Štaviše, 27% vrednuje informacije o pravima koja štiti Sud, naglašavajući zabrinutost za lične i građanske slobode prema ustavnom okviru.

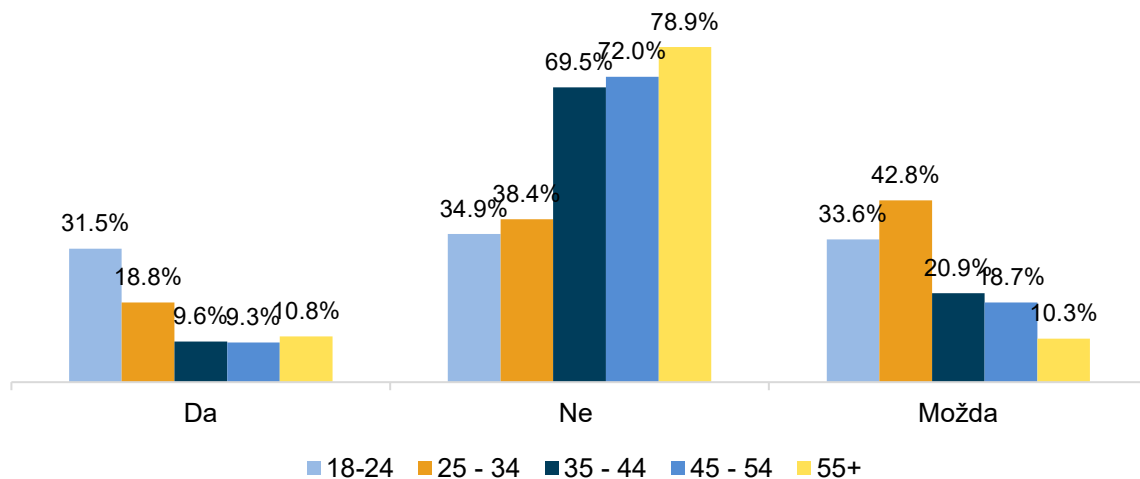
Slika 32. Koju vrstu informacija o Ustavnom sudu biste smatrali najkorisnijom? (n=158)

Podaci ankete o prisustvovanju na informativnim sednicama ili radionicama o Ustavnom sudu pokazuju da većina ispitanika nije zainteresovana, a 63% je reklo da ne bi prisustvovalo. Samo 16% ispitanika pokazuje jasno interesovanje za ove događaje, dok je 21% neodlučno, sugerišući da bi mogli razmisliti o prisustvu u zavisnosti od različitih faktora.

Slika 33. Da li biste bili zainteresovani da prisustvujete informativnim sesijama ili radionicama o Ustavnom sudu? (n=158)

Na kraju krajeva, gore pomenuti nalazi pokazuju primetan pad interesovanja kako starost raste. Među najmlađom grupom, starosti 18-24 godine, postoji relativno uravnotežena perspektiva, sa 31% zainteresovanih, 35% nezainteresovanih, a 34% nesigurnih. Međutim, kako prelazimo na starije starosne grupe, interesovanje stalno opada: samo 19% onih od 25-34 godine, 10% onih od 35-44 godine i 9% onih od 45-54 godine izražava interesovanje, uz blagi porast do 11% među onima od 55 i više godina. Suprotno tome, nezainteresovanost se značajno povećava sa godinama, sa 79% starijih od 55 godina koji pokazuju da nisu zainteresovani da prisustvuju takvim sesijama.

Slika 34. Da li biste bili zainteresovani da prisustvujete informativnim sesijama ili radionicama o Ustavnom sudu?
*Podela po godinama

Zaključak

Ustavni sud Kosova igra ključnu ulogu u održavanju pravosudnog integriteta i očuvanju prava svojih građana. Razumevanje percepcije javnosti o ovoj ključnoj instituciji je ključno za procenu njenog uticaja i efikasnosti u različitim zajednicama. Opsežna anketa o percepciji javnosti o Ustavnom sudu na Kosovu otkriva značajne uvide u svest, razumevanje i poverenje stanovništva po različitim demografskim i etničkim linijama. Iako postoji visok nivo sveukupne svesti o Sudu, pri čemu je većina ispitanika navela da je upoznata sa njegovim postojanjem i ulogom, postoje primetne razlike u percepciji njegovog značaja i transparentnosti među etničkim grupama. Ispitanici Albanci generalno više cene Sud i iskazuju veće poverenje u odnosu na ispitanike iz srpske zajednice, koji pokazuju značajan skepticizam i manje poverenje u Sud.

Nalazi ističu da informacije o Sudu uglavnom dopiru do javnosti putem televizije i onlajn platformi, što sugeriše da su ovi kanali ključni za obrazovanje javnosti i građanski angažman. Rezultati takođe pokazuju varijabilnost u svesti i razumevanju među različitim demografskim grupama, pri čemu su muškarci generalno svesniji od žena i razlike u razumevanju su očigledne među starosnim grupama.

Pored toga, podaci pokazuju veliku vrednost koja se pridaje ulozi Suda u zaštiti prava građana, pri čemu većina smatra da je to od suštinskog značaja za održavanje pravde i ustavnog poretka na Kosovu. Međutim, postoje jasne etničke razlike, pri čemu ispitanici Albanci vide

ulogu Suda kao važniju u poređenju sa ispitanicima iz srpske zajednice, koji imaju širi spektar stavova.

U zaključku, ova anketa ne samo da ističe visok nivo svesti i kritične važnosti koje se pripisuju Ustavnom sudu, već i ukazuje na oblasti u kojima je javno znanje neujednačeno ili nedostaje. Anketa nudi sliku interakcije javnosti i stavova prema ključnoj instituciji koja igra fundamentalnu ulogu u ustavnom i pravnom poretku na Kosovu.

Ovi nalazi naglašavaju složen odnos između medija, ličnih iskustava i demografskih uticaja u oblikovanju javnog mnjenja, naglašavajući stalnu potrebu za fokusiranim obrazovanjem i informativnim inicijativama na terenu kako bi se poboljšalo razumevanje i poverenje u društvenu ulogu Ustavnog suda.